

	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Cameron A, Widmer R	Handbook of Pediatric Dentistry	Mosby	2013

1.

Ред.број: 56

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Современа реставративна естетска стоматологија			
2.	Код	МСИПДС7			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - II циклус академски магистерски студии на стоматолошки науки за доктори по дентална медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ - Стоматолошки факултет – Скопје Катедра за детска и превентивна стоматологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	I година	семестар	I семестар
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	5			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф. д-р Мира Јанкуловска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Ислушани сите предмети од I семестар			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Нивото на барањата во клиничката пракса, од аспект на естетската стоматологија, се зголеми во текот на изминатата деценија, што, од своја страна, ја наметна потребата од постојано ажурирање на достигнувањата во областа, знаењата и вештините на докторите по дентална медицина. Оттука произлегоа целтите на предметната програма, студентите на академските магистерски студии да се запознаат со основните принципи на современа реставративна естетска стоматологија.			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: ПРЕДАВАЊА 30 часа Вовед во современата реставративна естетска стоматологија – 5 часа (Студентите се запознаваат со современата реставративна естетска стоматологија како дисциплина која е посветена на подобрување на изгледот и функцијата на целокупниот стоматогнатен систем и забележува значителен напредок во текот на последните децении. Со сè поголем акцент на естетиката во стоматолошката нега, развиени се современи техники за да им се обезбедат на пациентите безбедни, ефективни и минимално инвазивни опции за подобрување на нивниот изглед и функција. Ваквата еволуција во естетската стоматологија е поттикната и од технолошкиот напредок и од зголемените барања на пациентите за процедури кои го подобруваат не само оралното здравје туку и визуелната привлечност на нивните насмевки. Значењето на естетската стоматологија лежи во нејзината способност да ја			

	зголеми самодовербата кај секоја единка и, во целина, квалитетот на животот. Естетските стоматолошки постапки можат да поправат различни несовршености како на пример, промена на бојата, неусогласеност, празнини и оштетувања на забите. Овие корекции не се само козметски, туку ги подобруваат оралното здравје и функционалност). Современа реставративна естетска стоматологија во детска возраст – индикации - 5 часа (Студентите се запознаваат со состојбите кои може да доведат до естетска и функционална онеспособеност кај децата, како што се денталниот кариес, хипоплазијата, промена во бојата на забите, скршеници на забите и бруксизам, траума, рано губење на забите, неусогласеност или каква било абнормалност во обликот, големината и структурата на забите. Исто така, имаат можност да го разберат императивот на успешното практикување на детската реставративна стоматологија, односно постојаното ажурирање со тековните трендови на современата стоматологија базирана на докази, соработката со останатите дисциплини и практикување на квалитетна стоматолошка здравствена заштита прилагодена на специфичностите на децата, адолесцентите и лицата со попреченост. Ова, им овозможува на практичарите да донесат одлуки од аспект на реставративната стоматологија, вклучително и тоа, дали и кога е потребен третман (индикации), кои материјали и техники се соодветни за примена кај децата и адолесцентите, заедно со нивните индикации, предности и недостатоци. Современа реставративна естетска стоматологија во детска возраст – цели, план за третман – 5 часа (Студентите се запознаваат со основните цели на современата реставративна естетска стоматологија, како што се санирање или ограничување на штетата од денталниот кариес, заштита и зачувување на структурата на забот, воспоставување на соодветна функција, враќање на естетиката и обезбедување на одржување на добра орална хигиена. Одржувањето на виталитетот на пулпата треба секогаш да претставува приоритет. Студентите, со оваа методска единица треба да го сфатат значењето на примената на сите интервенции во детската стоматологија кои мора да базираат на резултатите од: клиничките истражувања, сеопфатен план за лекување и индивидуално прилагодена превентивна програма). Реставративен третман на забите од млечната дентиција – 5 часа (Студентите се запознаваат со индикациите за реставрирање на забите од млечната дентиција која, освен што игра улога во извршувањето на основните функции на жвакање, говор, естетика и делумно во процесот на дишење, претставува предуслов за зачувување на просторот за трајните заби. Примарната цел на третманот на млечните заби е примената на неоперативни мерки и методи, на кој начин би се спречила појавата на денталниот кариес или неправилност, рана дијагноза, стопирање и спречување на проградирање на процесот. Оперативниот третман треба да биде алтернатива само кога станува збор за губиток на минералното ткиво на забот и појава на кавитација, што повторно значи стопирање на лезијата и спречување на нејзино проградирање што
--	---

	би довело до понатамошно уништување на ткивото, афектирање на пулпата, одонтогена инфекција. Студентите би се изградиле став дека забите од млечната дентиција треба да бидат опфатени со примена на сите превентивни, превентивно-тераписки и тераписки мерки). Реставративен третман на млади трајни заби-5часа (Студентите се здобиваат со знаење за младите трајни заби или забите во развој, со нивните макроморфолошки и микроморфолошки карактеристики кои наметнуваат посебни приоди при поставување на дијагнозата, превентивните, превентивно-реставративните и тераписките постапки. Студентите се запознаваат со современите протоколи за превенција на денталниот кариес, како и принципите на минимално-инвазивната стоматологија, и примената на исклучиво биолошки, биокompatibilни медикаменти и средства за реставрација. Истовремено, осознаваат дека реставративниот третман на забите во развој претставува комплексна постапка за чија реализација, неопходно е задоволување на неколку основни критериуми, и тоа, факторот терапевт, неговата стручност, спретност и спремност да ги почитува принципите на правилната клиничка техника; факторот реставративен материјал, неговиот правилен избор и примена и факторот пациент, неговата спремност за соработка и спремноста за соработка на неговите родители, нивото на орална хигиена и анатоомо-морфолошките карактеристики на оралниот медиум). Примена на превентивни и превентивно-реставративни материјали – 5 часа (Студентите се запознаваат со индикациите и критериумите за избор на естетските реставративни материјали што, воопшто не е едноставно, особено ако се земе во предвид фактот дека тие треба да задоволуваат многу строги критериуми, како што се: да имаат реминерализирачки потенцијал и антимикробно дејство; биокompatibilни или во најмала мера, барем биотолерантни; да имаат добри механички својства слични на тие на тврдите забни ткива, емајлот и дентинот; да обезбедуваат добра и долготрајна адхезија за тврдите забни супстанции и да бидат естетски односно да имаат боја идентична со природната боја на забите. Студентите ќе ги осознаат апсолутните и релативните индикации за примена на реставративните материјали кои произлегуваат од нивните карактеристики и специфичности. Реставративните материјали се применуваат со цел да го надокнадат изгубеното тврдо забно ткиво поради дентален кариес, траума или дефект. Од клинички аспект, особено е важно да се нагласи потребата од познавањето на особините на материјалите кои ги применуваме, на кој начин би си обезбедиле соодветна техника на клиничка постапка. Анализирајќи ги бројните литературни податоци и резултатите добиени од клиничките истражувања, студентите ќе можат да констатираат дека, како од аспект на биотолерантноста, така и од аспект на други особини и можности, како што се антимикробното дејство и потенцијалот за реминерализација, гласјономер цементите, конвенционални и смоесто модифицирани; компомерите и композитите се реставративни материјали од избор во современата естетска детска стоматологија).
--	---

		Вкупно 30 часа Семинари 15 часа Концепти на естетиката во современата детска стоматологија – 5 часа (Студентот ќе биде оспособен на практични примери да го примени стекнатото теоретско знаење во донесување одлуки за реставративната стоматологија, вклучително дали и кога е неопходен третман и кои техники и материјали се соодветни за примена кај педијатриските пациенти. Особено внимание на студентот ќе се обрне на фактот дека не секоја промена на емајлот бара реставрација, со акцент на современото менаџирање на денталниот кариес кое вклучува идентификација на ризикот на поединецот за иницијација и прогресија на кариес, разбирање на процесот на заболувањето кај тој поединец и активен надзор за да се процени неговата прогресија. Докажете за и против употребата на амалгамските реставрации, композитните, глас јономерни и глас јономерни цементи модифицирани со смола, компомери, коронки од нерфосувачки челик и предни коронки ќе бидат анализирани.) Улогата на модерната технологија во креирање на детската насмевка – 5 часа (Студентот ќе биде оспособен со пребарување на литература да ја опише примената на современите реставративни материјали и концепти со фокус на индивидуалниот пристап. Па така, кога се планира третман за педијатриски стоматолошки пациенти, секој пациент и ресторативниот материјал што се планира да се примени, треба да се оценуваат на индивидуална основа, со цел да се обезбеди соодветна грижа во рамките на ограничувањата на секој материјал. Како што материјалите се подобруваат во издржливоста, силата, естетиката и антикариогените својства, концептите на современата естетска ресторативна стоматологија применета во детска возраст се менуваат. Секако, традиционалните принципи на ресторативната стоматологија остануваат практични и значајни во практиката на стоматологијата. Иако овие традиционални концепти се исклучително релевантни, поновите материјали дозволуваат да се направат модификации при планирањето на третманот во ресторативната стоматологија. Студентите ќе имаат прилика да предложат понови материјали и концепти и нивната примена во тековната детска ресторативна стоматологија. Традиционални реставративни материјали достапни за реставрација на млечни заби се амалгамските реставрации, конвенционален глас-јономер цемент, модифициран со смола глас-јономер цемент, високовискозен глас-јономер цемент, компомер, композит и метални, композитни коронки. Иако амалгамот се сметаше за златен стандард во реставративната стоматологија, поради контроверзите околу неговата токсичност и големиот губиток на цврсто здраво забно ткиво за време на препарацијата на кавитет, неговата примена е редуцирана. Затоа, реставративните материјали со атхезивни својства се широко прифатени бидејќи се вклопуваат во концептот на минимално инвазивната стоматологија. Со нив лесно се ракува, функционално задоволуваат и ги исполнуваат барањата на пациентите во врска со естетиката и функцијата). Иднината на естетската реставративна детска стоматологија – 5 часа
--	--	---

		(Студентот ќе биде оспособен на практични примери да го примени стекнатото теоретско и практично знаење, да донесе одлуки од аспект на естетската реставративна стоматологија, вклучително и тоа, дали и кога е потребен третман, кои материјали и техники се соодветни за примена кај децата и адолесцентите. На овој семинар, студентите, со своите дидкусии треба да ја осознаат целта на секој клиничар кој работи со деца дека треба да биде, тоа дете, да се донесе во период на адолесценција и млада зрелост, без страв и со толеранција кон стоматолошките интервенции. Доколку тоа се постигне и, доколку младиот човек го сфати значењето на оралното здравје и неговото влијание врз општото здравје, часовите кои сме ги минале во управување со однесувањето на детето (behavior management) во нашата ординација навистина вределе. Исто така, студентите стануваат свесни дека како што технологијата продолжува да напредува со невидено темпо, нејзината улога во современата детска стоматологија станува сè позначајна. Од подобрени алатки за дијагноза до минимално инвазивни третмани и техники за одвлекување на виртуелната реалност – овие иновации го револуционизираат начинот на кој се обезбедува стоматолошка заштита за деца).		
13	Заемна поврзаност на предметите	Оралното здравје на доенчиња, децата и адолесцентите игра многу важна улога во целокупното здравје на децата. Повеќето орофацијални нарушувања кај децата се мултифакториелни, некои имаат развојна компонента со препознавање на генетска основа и предиспонираност. Оттука потребата за инволвираност и на медицински и на стоматолошки тим во грижата за здравјето на децата. Поради тоа може да се каже да се каже дека овој предмет е поврзан со сите стоматолошки предмети како и педијатрија, инфектологија, рендгенологија, психологија итн.		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска), работа во мали групи (семинари) и други облици предвидени со заедничките критериуми на ЕКТС. Студиска истражувачка работа час Анализа на современи релевантни научно-истражувачки трудови од областа на Оралната епидемиологија. Секој студент треба на крајот од семестарот да напише стручен труд, кој ќе го образложи на усмениот испит. Студентот ќе биде оспособен самостојно да анализира трудови и примери од практиката од област на оралната епидемиологија).		
15.	Вкупен расположив фонд на време	150 часа		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), <u>семинари</u> , тимска работа: часови	15
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	15
		17.3.	Домашно учење - задачи	90
18	Услови за потпис	Редовна посета на предавања, вежби, активност на истите и освојување на минимум 42 бода од предвидените активности и од тестот. Доколку студентот не освои минимум 42 бода, во следниот испитен рок ќе полага писмен дел од испитот (70 бода) и завршен испит (30 бода).		
19	Начин на оценување			

	19.1.	Тестови: бодови			50		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			20		
	19.3.	Завршен испит: бодови			30		
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)		
			51 x до 60 бода		6 (шест) (E)		
			61 x до 70 бода		7 (седум) (D)		
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот.				
22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Ѓоргиевска Е. и сор.	Детска стоматологија	Арс Ламина, Скопје	2022	
		2.	Dean AJ. McDonald and Avery’s	Dentistry for the child an adolescent.	11th edition, Elsevier,.	2022	
		3.	Cameron CA, Widmer PR.	Handbook of Pediatric Dentistry.	Mosby, Elsevier, 4th Edition, 2013, reprinted; 2017.	2017	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Kidd E, Fejerskov O.	Essentials of Dental Caries.	Fourth edition, Oxford University Press	2016	
		2.	Laskea M, Opdama N, Bronkhorsta E, Braspenninga J, van der Sandena W, Huysmansa MCh, Bruers J.	Minimally Invasive Intervention for Primary Caries Lesions: Are Dentists Implementing This Concept?	Caries Res. 2019; 53(2): 204-216.	2019	
		3.	Dean AJ. McDonald and Avery’s	Dentistry for the child an adolescent.	11th edition, Elsevier, 2022.	2022	
			4.	Jurić H.	Dječja dentalna medicina.	Stomatološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu, 2015.	2015

Ред.бр.57

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии
1.	Наслов на наставниот предмет	Современи дијагностички и тераписки пристапи на заболувањата, неправилностите и трауматските повреди во оралната средина во детска возраст
2.	Код	МСИПДС5